

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ ṣaṭsapṭatitamah sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ṣaṭsapṭatitamah sargaḥ ॥

rājñō daśarathasyāntyēṣṭisaṃskārah

tamēvaṃ śōka santaptaṃ
bharataṃ kaikayīsutam |
uvāca vadatāṃ śrēṣṭhō
vasiṣṭhaḥ śrēṣṭhavāgrṣiḥ || 2.76.1 ||

alam śōkēna bhadraṃ tē
rājaputra mahāyaśaḥ |
prāptakālam narapatēḥ
kuru saṃyānamuttamam || 2.76.2 ||

vasiṣṭhasya vacaḥ śrutvā
bharatō dharaṇīm gataḥ |
prētakṛtyāni sarvāṇi
kārayāmāsa dharmavit || 2.76.3 ||

uddhṛtya tailasaṃsēkāt
sa tu bhūmau nivēśitam |
āpītavarṇavadanaṃ
prasuptamiva bhūmipam || 2.76.4 ||

saṁvēśya śayanē cāgryē
 nānāratnapariṣkṛtē |
 tatō daśaratham putrō
 vilalāpa suduḥkhitaḥ || 2.76.5 ||

kiṁ tē vyavasitaṁ rājan
 prōṣitē mayyanāgatē |
 vivāśya rāmaṁ dharmajñam
 lakṣmaṇam ca mahābalam || 2.76.6 ||

kva yāsyasi mahārāja
 hitvēmaṁ duḥkhitaṁ janam |
 hīnam puruṣasiṁhēna
 rāmēṅkliṣṭakarmanā || 2.76.7 ||

yōgakṣēmaṁ tu tē'vyagram
 kō'smin kalpayitā purē |
 tvayi prayātē svastāta
 rāmē ca vanamāśritē || 2.76.8 ||

vidhavā pṛthivī rājam -
 stvayā hīnā na rājatē |
 hīnacandrēva rajanī
 nagarī pratibhāti mām || 2.76.9 ||

ēvaṁ vilapamānaṁ taṁ
 bharataṁ dīnamānasam |
 abravīd vacanaṁ bhūyō
 vasiṣṭhastu mahāmuniḥ || 2.76.10 ||

prētakāryāṇi yānyasya
 kartavyāni viśāmpatēḥ |
 tānyavyagraṃ mahābāhō
 kriyatāmavicāritam || 2.76.11 ||

tathēti bharatō vākyam
 vasiṣṭhasyābhipūjya tat |
 ṛtvikpurōhitācāryām -
 stvarayāmāsa sarvaśaḥ || 2.76.12 ||

yē tvagnayō narēndrasya
 agnyagārād bahiṣkṛtāḥ |
 ṛtvigbhiryājakaiścaiva
 tē hūyantē yathāvidhi || 2.76.13 ||

śibikāyāmathārōpya
 rājānaṃ gatacētanam |
 bāṣpakaṇṭhā vīmanasa -
 stamūcuḥ paricārakāḥ || 2.76.14 ||

hiranyaṃ ca suvarṇaṃ ca
 vāsāṃsi vividhāni ca |
 prakirantō janā mārgē
 nṛpatēragratō yayuḥ || 2.76.15 ||

candanāguruniryāsān
 saralaṃ padmakaṃ tathā |
 dēvadārūṇi cāhr̥tya
 kṣēpayanti tathāparē || 2.76.16 ||

gandhānuccāvacāṃścānyāṃ -
 statra gatvātha bhūmipam |
 tatra saṃvēśayāmāsu -
 ścitāmadhyē tamṛtvijaḥ || 2.76.17 ||

tadā hutāśanaṃ hutvā
 jēpustasya tadṛtvijaḥ |
 jaguśca tē yathāśāstram
 tatra sāmāni sāmagāḥ || 2.76.18 ||

śibikābhiśca yānaiśca
 yathārham tasya yōṣitaḥ |
 nagarānniryayustatra
 vṛddhaiḥ parivṛtāstathā || 2.76.19 ||

prasavyaṃ cāpi taṃ cakru -
 ṛṛtvijō'gnicitaṃ nṛpam |
 striyaśca śōkasantaptāḥ
 kausalyāpramukhāstadā || 2.76.20 ||

krauñcīnāmiva nārīṇāṃ
 ninādastatra śuśruvē |
 ārtānāṃ karuṇaṃ kālē
 krōśantīnāṃ sahasraśaḥ || 2.76.21 ||

tatō rudantyō vivaśā
 vilapya ca punaḥ punaḥ |
 yānēbhyaḥ sarayūtīra -
 mavatērunṛpāṅganāḥ || 2.76.22 ||

kṛtvōdakaṃ tē bharatēna sārḍhaṃ

nṛpāṅganā mantripurōhitāśca |

puraṃ praviśyāśruparītanētrā

bhūmau daśāhaṃ vyanayanta duḥkham || 2.76.23 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye

ayōdhyākāṇḍē ṣaṣaptatitamaḥ sargaḥ ||